

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล 2) เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล 3) เพื่อทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล และ 4) เพื่อประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ แหล่งข้อมูล คือ รายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู รายงานผลประเมินตนเองของสถานศึกษา 2562 (SAR) รายงานโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปี 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบบันทึกสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 1) มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ ประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมดของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ปีการศึกษา 2563 จำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 2) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 3) มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. ยกร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ แหล่งข้อมูล คือ ผลการวิจัยในระยะที่ 1 เกี่ยวกับสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 4) มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. ตรวจสอบร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ คือ แบบบันทึกความคิดเห็นต่อร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 5) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบเติมข้อความ และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และแบบตรวจสอบร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 6) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ แหล่งข้อมูล คือ ผลการวิจัยในระยะที่ 2.1 ยกร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล และผลการวิจัยในระยะที่ 2.2 ตรวจสอบร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกปรับปรุงร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 7) มีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 ทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมดของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ปีการศึกษา 2564 จำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบบันทึกผลการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 8) มีลักษณะเป็นแบบเติมจำนวน และแบบเติมข้อความ วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์

เนื้อหา และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 9) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 ประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล (ฉบับที่ 10) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล โดยการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีสภาพการดำเนินงานดังนี้ ครูประจำชั้นต้องขอข้อมูลจากผู้ปกครองและสอบถามจากครูประจำชั้นเดิม เยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล โดยใช้ระเบียบเหมาะสม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม ด้านครอบครัวเศรษฐกิจ การคุ้มครองนักเรียน และด้านอื่นๆ ไม่มีแบบจัดเก็บที่เป็นแบบมาตรฐาน มีนักเรียนจำนวนมาก และมีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันต้องจัดเก็บข้อมูลเยอะ แบบจัดเก็บข้อมูลไม่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่มีระบบการดำเนินงานทุกขั้นตอนไม่มีแนวทาง คู่มือระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 การคัดกรองนักเรียน มีสภาพการดำเนินงานดังนี้ ไม่มีระบบการคัดกรองนักเรียน ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เป็นปัจจุบัน ไม่มีข้อมูลสารสนเทศ ไม่มีขั้นตอน ระบบการดำเนินงานที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้ง 5 ขั้นตอน ไม่มีแนวทาง คู่มือ ระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีสภาพการดำเนินงานดังนี้ ไม่มีการรายงานผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ไม่มีรูปแบบและวิธีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ขาดความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และหาแนวทางการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ตรงกับความต้องการ

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหามีสภาพการดำเนินงานดังนี้ แบบรายงานการดำเนินงาน ไม่สอดคล้องกับ การทำงาน ไม่มีขั้นตอนในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีไม่มีแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดความร่วมมือในการหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้มีการดูแลช่วยเหลือ ป้องกันอย่างเป็นระบบ

1.5 การส่งต่อ มีสภาพการดำเนินงานดังนี้ -ไม่มีขั้นตอน ระบบการดำเนินงานที่ครอบคลุมการส่งต่อการดำเนินงานทั้ง 5 ขั้นตอน ไม่มีแนวทาง คู่มือ ระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดความร่วมมือการดำเนินงานด้านการส่งต่อ และการหาแนวทางการวางแผน การดำเนินงานระหว่างเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการส่งต่อ

2. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล โดยการสอบถาม พบว่า

สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามี และด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล โดยการสัมภาษณ์ พบว่า

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมดังนี้ 1) จัดทำแบบวิเคราะห์ ประวัตินักเรียน เป็นรายบุคคลที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงาน จัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ 2) มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) ศึกษาข้อมูล พฤติกรรมนักเรียน ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว และใส่ใจนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการช่วยเหลือ และส่งต่อนักเรียน 4) เป็นกัลยาณมิตรในการดำเนินงาน 5) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานกับครู และผู้ปกครองเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ 6) มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายการทำงานในพื้นที่

3.2 การคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมดังนี้ 1) จัดทำแบบการคัดกรองนักเรียน ยึดหลักการตามขั้นตอน การคัดกรองนักเรียน

สพฐ. และประยุกต์ใช้เพื่อให้ปฏิบัติงานได้จริง 2) จัดทำข้อมูลนักเรียนที่ชัดเจน เป็นปัจจุบัน 3) คัดกรองจำแนกนักเรียนตามประเภทปัญหา ความต้องการช่วยเหลือ แบ่งกลุ่มนักเรียน เป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ครอบคลุมภาวะซึมเศร้า การเรียนรู้ สุขภาพ พฤติกรรม อารมณ์ 4) ดำเนินการตั้งแต่ต้นปีการศึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือ 5) มีเครื่องมือในการดำเนินงาน เช่น โปรแกรม SDQ แบบประเมิน EQ 6) ประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วม เครือข่ายผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีแนวทางการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมดังนี้ 1) นำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การคัดกรอง เป็นข้อมูลการจัดกิจกรรม ทั้งด้านการส่งเสริมและพัฒนา ให้เหมาะสม ตรงกับความถนัด ความสามารถ และศักยภาพของนักเรียน 2) จัดกิจกรรมพัฒนา ส่งเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่มให้มีมาตรฐาน เป็นระบบมีความยั่งยืนต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาต่อยอด 3) มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ 4) มีเครือข่ายการดำเนินงาน เพื่อบูรณาการการทำงาน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่หลากหลาย

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมให้นักเรียนเป็นประจำ หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน ทั้งด้านการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา อาทิเช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพบครู ประจำชั้นในช่วงเช้าของแต่ละวัน สร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ 2) ใช้ข้อมูลจากการคัดกรอง เป็นข้อมูลจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน 3) มีเครือข่ายการดำเนินงาน ผู้ปกครอง เครือข่าย ผู้ปกครอง หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน 4) ฝั่าระวัง สอดส่อง ดูแล ให้นักเรียน มีความปลอดภัย ได้รับการดูแลช่วยเหลือ อย่างรวดเร็ว เป็นระบบ 5) ให้ความสำคัญ เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนทุกคน

3.5 การส่งต่อ มีแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) ดำเนินการส่งต่อแต่ละกรณีอย่างเร่งด่วน ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้ดำเนินการแก้ไขได้ทันเวลา อย่างเป็นระบบ 2) มีเครือข่ายการดำเนินงานที่หลากหลาย ครอบคลุม ส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ แก้ไขได้ถูกต้อง 3) สร้างระบบการส่งต่อ ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ที่ชัดเจน 4) มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา การส่งต่อ 5) มีระบบการติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด รวดเร็ว

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมโรงเรียน พระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล

1. ผลการยกร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย

หลักการและเหตุผล มีรายละเอียดดังนี้ 1) ความสำคัญ ความเป็นมาของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ความหมายของเบญจวิถีดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์ มีรายละเอียดดังนี้ 1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้ 1) ความเป็นมา 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2.1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 2.2) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ 2.3) พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 3) แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และ 4) แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

โครงสร้างการบริหารงาน มีรายละเอียดดังนี้ แผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ทีม ประกอบด้วย 1) ทีมนำ มีจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ และด้านเด็กพิเศษ 2) ทีมประสาน คือ ทีมผู้ประสานงานของแต่ละสายชั้น จำนวน 6 สายชั้น ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 3) ทีมทำ คือ ครูประจำชั้นทุกห้องเรียน จำนวน 6 สายชั้น ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้ ขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ในแต่ละด้านมีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือ ขั้นรู้จักมักคุ้น 2) การคัดกรอง หรือ ขั้นรู้จักคัดกรองที่ถูกต้อง 3) การส่งเสริมและพัฒนา หรือ ขั้นรู้จักพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสม 4) การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หรือ ขั้นรู้จักส่งต่อให้ถูกทาง 5) การส่งต่อ หรือ ขั้นรู้จักส่งต่อให้ถูกทาง

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มีรายละเอียดดังนี้ 1) บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ดังนี้ 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 1.2 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา 1.3 ครูประจำวิชา/ครูทั่วไป 1.4 ครูแนะแนว

1.5 ครูระดับหัวหน้าชั้น 1.6 นักเรียน 1.7 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชน ดังนี้ 2.1 ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง 2.2 ชุมชน

แผนผังแสดงโครงสร้างการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้ แผนผังแสดงโครงสร้างการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านครอบครัว 4) ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ และ 5) ด้านเด็กพิเศษ

แผนผังแสดงขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานมีรายละเอียดดังนี้ ภาพแสดงความสัมพันธ์การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

ส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แนวทางเบญจวิถีดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 3 ภาคผนวก

แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้ รายละเอียดการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียนทั้ง 5 ด้าน ในแต่ละด้านดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือ รู้จักมักคุ้น 2) การคัดกรอง หรือ รู้จักคัดกรองที่ถูกต้อง 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หรือ รู้จักพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสม 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา หรือ รู้จักส่งต่อให้ถูกทาง 5) การส่งต่อ หรือ รู้จักส่งต่อให้ถูกทาง

ส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการเรียน มีรายละเอียด ดังนี้ 1. มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ใน 2 ด้าน คือ 1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.2 ด้านความสามารถพิเศษ 2. คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านการเรียน

ด้านสุขภาพ มีรายละเอียด ดังนี้ 1. มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ใน 2 ด้าน คือ 1.1 ด้านสุขภาพกาย 1.2 ด้านสุขภาพจิต 2. คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านสุขภาพ

ด้านครอบครัว มีรายละเอียด ดังนี้ 1. มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ใน 3 ด้าน คือ 1.1 ด้านครอบครัว 1.2 ด้านเศรษฐกิจ 1.3 ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย 2. คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านครอบครัว

ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ มีรายละเอียด ดังนี้ 1. มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ใน 5 ด้าน คือ 1.1 ด้านยาเสพติด 1.2 ด้านการใช้ความรุนแรง 1.3 ด้านพฤติกรรมทางเพศ 1.4 ด้านการติดเกมส์และเครื่องมือสื่อสาร 1.5 ด้านสังคม 2. คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและอารมณ์

ด้านเด็กพิเศษ มีรายละเอียด ดังนี้ 1. มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ชั้นตอน ใน 9 ด้าน คือ 1.1 ความบกพร่องทางการเห็น 1.2 ความบกพร่องทางการได้ยิน 1.3 ความบกพร่องทางสติปัญญา 1.4 ความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว 1.5 ความบกพร่องทางการเรียนรู้ 1.6 ความบกพร่องทางการพูดและภาษา 1.7 ความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ 1.8 ออทิสติก 1.9 พิการซ้อน 2. คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านเด็กพิเศษ

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก : แบบรายงานการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการเรียน เป็นสมุดบันทึกด้านการเรียน ประกอบด้วย 1.คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านการเรียน 2. แบบรายงานการดำเนินงานด้านการเรียน ประกอบด้วย 2.1 ด้านการเรียน 2.2 ด้านความสามารถพิเศษ 3. สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน

ด้านสุขภาพ เป็นสมุดบันทึกด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 1.คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านสุขภาพ 2.แบบรายงานการดำเนินงานด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 2.1 ด้านสุขภาพกาย 2.2 ด้านสุขภาพจิต 3. สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านสุขภาพ

ด้านครอบครัว เป็นสมุดบันทึกด้านครอบครัว ประกอบด้วย 1.คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านครอบครัว 2.แบบรายงานการดำเนินงานด้านครอบครัว ประกอบด้วย 2.1 ด้านครอบครัว 2.2 ด้านเศรษฐกิจ 2.3 ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย 3. สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านครอบครัว

ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ เป็นสมุดบันทึกด้านพฤติกรรมและอารมณ์ ประกอบด้วย 1.คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 2.แบบรายงานการดำเนินงานด้านพฤติกรรมและอารมณ์ ประกอบด้วย 2.1 ด้านการใช้สารเสพติด 2.2 ด้านการใช้ความรุนแรง 2.3 ด้านพฤติกรรมทางเพศ 2.4 ด้านการติดเกมส์และเครื่องมือสื่อสาร 2.5 ด้านสังคม 3. สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านพฤติกรรมและอารมณ์

ด้านเด็กพิเศษ เป็นสมุดบันทึกด้านเด็กพิเศษ ประกอบด้วย 1.คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมินด้านเด็กพิเศษ 2.แบบรายงานการดำเนินงานด้านเด็กพิเศษ ประกอบด้วย 2.1 ความบกพร่องทางการเห็น 2.2 ความบกพร่องทางการได้ยิน 2.3 ความบกพร่องทางสติปัญญา 2.4 ความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว 2.5 ความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2.6 ความบกพร่องทางการพูดและภาษา 2.7 ความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ 2.8 ออทิสติก 2.9 พิการซ้อน 3. สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านเด็กพิเศษ

2. ผลการตรวจสอบร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล

1. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อร่างระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

1) หลักการและเหตุผล ควรเรียงลำดับความสำคัญจากใหญ่ไปเล็ก คือ จาก

กระทรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน

2) วัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านเด็ก และด้านการศึกษา เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก แผนการศึกษาแห่งชาติ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และควรเรียงลำดับความสำคัญของ พรบ. ระเบียบ และปี พ.ศ.

4) โครงสร้างการบริหารงาน ควรแยกงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนออกจากงานอื่น เพื่อให้เห็นโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน

5) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ บทบาทหน้าที่ตามคู่มือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรแสดงขั้นตอนกระบวนการการดำเนินงาน ทั้ง 5 ด้าน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 1) เขียนคำอธิบายความหมายของคำว่า “เบญจวิถีดูแลช่วยเหลือนักเรียน” ในรายการที่ 1.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) เพิ่มปฏิทินการดำเนินงานในส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นไปได้ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3. ผลการปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ประกอบด้วย รายละเอียด ดังนี้

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1.1 หลักการและเหตุผล 1.2 วัตถุประสงค์ 1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 1.4 โครงสร้างการบริหารงาน 1.5 แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน 1.6 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ 1.7 แผนผังแสดงโครงสร้างการดำเนินงาน 1.8 แผนผังแสดงขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน และ 1.9 แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ 2.1 ด้านการเรียน 2.2 ด้านสุขภาพ

2.3 ด้านครอบครัว 2.4 ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 2.5 ด้านเด็กพิเศษ ซึ่งในแต่ละด้านมีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือ ขั้นรู้จักมักคุ้น 2.การคัดกรองนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักคัดกรองที่ถูกต้อง 3.การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสม 4.การป้องกันและแก้ไข หรือ ขั้นรู้จักป้องกันแก้ไข 5.การส่งต่อนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักส่งต่อให้ถูกทาง

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก แบบรายงานการดำเนินงาน 5 ด้าน จัดทำเป็นสมุดบันทึกแต่ละด้าน ดังนี้ 3.1 ด้านการเรียน 3.2 ด้านสุขภาพ 3.3 ด้านครอบครัว 3.4 ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 3.5 ด้านเด็กพิเศษ ในแต่ละด้านประกอบด้วย 1. คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมิน 2. แบบรายงาน 3. สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เขียนความสัมพันธ์ ของ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล แสดงดังรูปภาพที่ 5.1

รูปภาพที่ 5.1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล

1. ผลการศึกษาการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ปีการศึกษา 2563

1.2 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญระดับดีเยี่ยม ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของจำนวนผู้เรียนสูงกว่า ปีการศึกษา 2563

1.3 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีเยี่ยม ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของจำนวนผู้เรียนสูงกว่า ปีการศึกษา 2563

1.4 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ระดับดีเยี่ยม ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของจำนวนผู้เรียนสูงกว่าปีการศึกษา 2563

1.5 การทดสอบความสามารถด้านการอ่านของ ผู้เรียน (Reading Test : RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2563

1.6 การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2563

1.5 รางวัลที่ได้รับในปี 2563 ถึง 2565 แบ่งเป็น 4 ระดับ 1) ระดับประเทศ 2) ระดับภาค 3) ระดับจังหวัด และ 4) ระดับเขตพื้นที่ โดยได้รับรางวัลระดับประเทศตั้งแต่ปี 2563 – 2565 จำนวน 7 รายการ

1.8 การประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2564 ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีระดับคุณภาพดีเยี่ยม

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 4 ประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล

ผลการประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินรับรอง

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดความชัดเจน ไม่เป็นระบบ ต่างคนต่างทำ ข้อมูลไม่ครบและไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ไม่มีเอกสารคู่มือการดำเนินงาน นักเรียนมีสภาพปัญหาที่หลากหลาย บางคนมีปัญหาซับซ้อนมากกว่า 1 ปัญหา นอกจากนี้โรงเรียนมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก มีสภาพครอบครัวที่มีความแตกต่างกันมาก อีกทั้งครูมีภาระมาก สำหรับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีสภาพการดำเนินงานต่ำกว่าทุกด้าน อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนยังไม่หลากหลายและขาดการประสานงานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี วรรณพฤษ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการสัตหีบ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรธนา หอมทิพย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งชนานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมแยกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย สุจิตรา ช่างโชติ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ปัญหาโดยรวมของโรงเรียน คือ ขาดระบบบริหารจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงานแบบพึ่งพา

อาศัยกัน ครูมีภาระงานมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อย เนื่องจากมีเวลาว่างไม่ตรงกันและผู้ปกครองมีการย้ายที่อยู่บ่อย รวมถึงมีปัญหาเรื่อง การเลี้ยงดู

สำหรับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ แต่ละขั้นตอนจะดำเนินการในกลุ่มนักเรียนที่จัดกลุ่มตามเกณฑ์การประเมิน เป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านครอบครัว 4) ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ และ 5) ด้านเด็กพิเศษ ซึ่งการดำเนินงานและการจัดกลุ่มนักเรียนสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ที่กล่าวว่า การจัดกลุ่มนักเรียนจะมีประโยชน์ต่อครูประจำชั้น หรือที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง การแก้ปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง และครูที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 5 ด้าน ใหญ่ ๆ คือ 1) ด้านความสามารถ แยกเป็น 1.1 การเรียน 1.2 ความสามารถอื่น ๆ 2) ด้านสุขภาพ แยกเป็น 2.1 ด้านร่างกาย และ 2.2 ด้านจิตใจ-พฤติกรรม 3) ด้านครอบครัว 4) ด้านสารเสพติด 5) ด้านความปลอดภัย และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับงานวิจัย สุจิตรา ช่วงโชติ (2556, อ้างถึงใน สุธิดา พงษ์สวัสดิ์, 2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โรงเรียนควรมีแผนดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงให้ครู และผู้ปกครองมีความเข้าใจตรงกัน นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับและติดตามผล พร้อมทั้งรายงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุราสิทธิ์ แดงงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหลวงพ่อบาน คลองด่านอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถนำไปใช้กับผู้ปฏิบัติงานได้ โดยเฉพาะประสบการณ์สอนมีผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังมีประสบการณ์มากย่อมได้เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วรธนา หอมทิพย์ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งขานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้ โรงเรียนควรจัดทำระเบียบสะสมข้อมูลนักเรียนให้ครบทุกด้านมีรายละเอียดชัดเจน โรงเรียน ควรกำหนดเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีความชัดเจน มีการอบรมพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะ เทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และครูที่ปรึกษาควรพยายามแก้ไขปัญหานักเรียนก่อนการส่งต่อ

2. ผลการสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โครงสร้างการบริหารงาน แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ แผนผังแสดงโครงสร้างการดำเนินงาน แผนผังแสดงขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีรายละเอียดการดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการเรียน มี 2 ด้าน ดังนี้ 1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.2 ด้านความสามารถพิเศษ 2. ด้านสุขภาพ มี 2 ด้าน ดังนี้ 2.1 ด้านสุขภาพกาย 2.2 ด้านสุขภาพจิต 3. ด้านครอบครัว มี 3 ด้าน ดังนี้ 3.1 ด้านครอบครัว 3.2 ด้านเศรษฐกิจ 3.3 ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย 4.ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ มี 5 ด้าน ดังนี้ 4.1 ด้านยาเสพติด 4.2 ด้านการใช้ความรุนแรง 4.3 ด้านพฤติกรรมทางเพศ 4.4 ด้านการติดเกมส์และเครื่องมือสื่อสาร 4.5 ด้านสังคม 5.ด้านเด็กพิเศษ มี 9 ด้าน ดังนี้ 5.1 ความบกพร่องทางการเห็น 5.2 ความบกพร่องทางการได้ยิน 5.3 ความบกพร่องทางสติปัญญา 5.4 ความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว 5.5 ความบกพร่องทางการเรียนรู้ 5.6 ความบกพร่องทางการพูดและภาษา 5.7 ความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ 5.8 ออทิสติก 5.9 พิการซ้อน ซึ่งในแต่ละด้าน มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือ ขั้นรู้จักมักคุ้น 2) การคัดกรองนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักคัดกรองที่ถูกต้อง 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสม 4) การป้องกันและแก้ไข หรือ ขั้นรู้จักป้องกันแก้ไข 5) การส่งต่อนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักส่งต่อให้ถูกทาง ส่วนที่ 3 ภาคผนวก : แบบรายงานการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1.ด้านการเรียน 2.ด้านสุขภาพ 3.ด้านครอบครัว 4.ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 5.ด้านเด็กพิเศษ ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้ 1) คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมิน 2) แบบรายงาน 3) สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็น

ต่อร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการยกย่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เอกสารและผลการวิจัยในระยะที่ 1 และได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ได้จัดทำตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารจัดการดำเนินงานตามขั้นตอนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอน วิธีการ แบบรายงาน ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา โดยเฉพาะการจัดทำเอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ มีความเข้าใจขั้นตอนการทำงาน มีแบบจัดเก็บข้อมูล แบบรายงานที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้จริง จึงมีความเป็นไปได้ที่การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จ มีความเหมาะสม ถูกต้อง สามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้จริง อีกทั้งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพในการปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล จึงส่งให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยชัย ศรีตระกูล และคณะ (2556) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดในการบริหาร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ประกอบด้วย การกำหนดและการส่งต่อนโยบาย และการขับเคลื่อนนโยบายโดยบุคลากรหลักของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน และการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นิตยา คະเนนิล (2559) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบกระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบกระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภุต อึ้งน้อย (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน ผลการพัฒนารูปแบบ พบว่า รูปแบบประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็น

รายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียนโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยยึดหลัก ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบต่อนักเรียน พบว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดั้มากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ মহามงคล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2563 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญระดับดีเยี่ยม ของปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าสูงกว่า ปีการศึกษา 2563 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีผลการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ระดับดีเยี่ยม ของปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าสูงกว่า ปีการศึกษา 2563 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ระดับดีเยี่ยม ของปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าสูงกว่า ปีการศึกษา 2563 การทดสอบความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ মহามงคล ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2563 การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ মহามงคล ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2563 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบ มีโครงสร้างการบริหาร แผนผังขั้นตอน การดำเนินงานที่ละเอียด จัดทำเป็นเอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ মহามงคล เพื่อให้ครูที่ปรึกษาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้มีการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การป้องกัน แก้ไข และการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และจากการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านครอบครัว 4) ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ และ 5) ด้านเด็กพิเศษ ในแต่ละด้านดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งเป็นการทำงานที่มีขั้นตอน เป็นระบบ เหมาะสม ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นักเรียนได้รับการแก้ไขปัญหา พัฒนาและส่งเสริมอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียน ทำให้ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ মহามงคล พัฒนาขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เล็คเก็ต (Leggett, 2004 : Abstract อ้างถึงใน รัตนา นิธิรักษ์, 2555) ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจผลกระทบของการจัดโปรแกรมให้คำปรึกษาในชั้นเรียน โดยเน้นทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า การจัดโปรแกรมให้การดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเหมาะสมตามระดับอายุ จะมีผลในการช่วยให้กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการ

บริหารจัดการและกระบวนการเรียนรู้มีความสะดวกมากขึ้น ทำให้เกิดชั้นเรียนที่สามารถใช้ทักษะการแก้ปัญหาในด้านบวกได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพร ป้อมเกษตร (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1. กรอบแนวคิดการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 กรอบแนวคิด ได้แก่ 1.1.การบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล 1.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ 1.3 คุณภาพของนักเรียน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญาและทักษะ และด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. สภาพปัจจุบันของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด สภาพปัจจุบันของสภาพนักเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด 3. กลยุทธ์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 20 กลยุทธ์รอง 60 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์หลักมี ดังนี้ 3.1 ปฏิรูปการส่งต่อเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน 3.2 ส่งเสริมขีดความสามารถด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 3.3 ส่งเสริมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อส่งเสริมคุณภาพนักเรียน 3.4 สนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพนักเรียน และ 3.5 พัฒนาการคัดกรองนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพนักเรียน

4. ผลการประเมินรับรองของผู้ทรงคุณวุฒิต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการพัฒนาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของข้าราชการครูและบุคลากรทุกคน ด้วยการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เหมาะสม ถูกต้อง มีประโยชน์ และมีเอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการดำเนินงานได้รวดเร็ว ถูกต้องเหมาะสม และมีประโยชน์ต่อนักเรียน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างการบริหารงาน แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ แผนผังแสดงโครงสร้างการดำเนินงาน แผนผังแสดงขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่วนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ประกอบด้วย การดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ 1.ด้านการเรียน 2.ด้านสุขภาพ 3.ด้านครอบครัว 4. ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 5. ด้านเด็กพิเศษ ซึ่งในแต่ละด้าน มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือ รู้จักมักคุ้น 2) การคัดกรองนักเรียน หรือ รู้จักคัดกรองที่ถูกต้อง 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หรือ รู้จักพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสม 4) การป้องกันและแก้ไข หรือ รู้จักป้องกันแก้ไข 5) การส่งต่อนักเรียน หรือ รู้จักส่งต่อให้ถูกทาง

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก : แบบรายงานการดำเนินงาน ประกอบด้วย แบบรายงานการดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการเรียน 2. ด้านสุขภาพ 3. ด้านครอบครัว 4. ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 5. ด้านเด็กพิเศษ ส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม นักเรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐิพร จินสายใจ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และส่งต่อนักเรียน เพื่อให้มีผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ โดยการสร้างความเข้าใจให้แก่ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA ต้องมีการพัฒนาและจัดทำเอกสารคู่มือที่สมบูรณ์ มีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมีแบบฟอร์ม เอกสารการประเมินและแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนให้ชัดเจน ตามวงจร PDCA เพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ให้กลุ่มโรงเรียนพระราชดำริ สถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม และผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ของโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ให้ผู้ที่สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้

2. การวางแผน จัดทำปฏิทินการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน และดำเนินงานให้เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด โดยมีการกำกับ ติดตาม จากผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา เป็นระยะ

3. การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ไปเป็นรูปแบบการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษา ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน

4. เป็นหน่วยสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ และให้คำปรึกษาและบริการด้านวิชาการเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้กับหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนพระราชดำริ และจังหวัดนครปฐม

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครอบคลุมงานทักษะชีวิต ความปลอดภัยในโรงเรียน และการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ครอบคลุมอย่างมีเอกภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของความเร็วในการดำเนินงาน อาทิเช่น การแจ้งเตือน สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์

3. ควรศึกษารูปแบบเครือข่ายเพื่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ